

Čís. 16931.

Jde o platnou úplatnou smlouvu (§ 1380 obč. zák.), nikoli o darování (§§ 938 a další obč. zák.), jestliže se svobodný zaměstnavatel zavázal platiti své bývalé hospodyně po skončení poměru doživotní důchod za její služby a za to, že s ní udržoval intimní poměr a že jí takto byla zmařena vyhlídka na sňatek.

(Rozh. ze dne 12. května 1938, Rv II 366/38.)

Žalobě, kterou se žalobkyně domáhala na žalovaných dědicích Karla M. placení důchodu, vyhověly soudy všech tří stolic, nejvyšší soud z těchto

důvodů:

Podle zjištění nižších soudů sloužila žalobkyně od roku 1889 u Karla M., továrníka v M. Dále bylo zjištěno, že jmenovaný Karel M. udržoval s ní intimní poměr a sliboval jí manželství a že na jeho naléhání odmítla uchazeče, ač se mohla často výhodně provdati, že si ji chtěl Karel M. vzít za manželku, že k sňatku nedošlo pro odpor rodiny M-ovy a že celý tento poměr byl zlikvidován ujednáním ze dne 28. listopadu 1900.

Rečeným ujednáním byl pracovní poměr žalobkynin zrušen a Karel M. se zavázal, že bude platiti žalobkyni (své dosavadní hospodyně) po dobu života ročně důchod 800 K, a to z vděčnosti a za odměnu za věrné služby, které mu konala po mnoho let takovým způsobem, že si zasloužila zvláštní uznání službodárce svou poctivostí, pílí a svědomitostí. Naproti tomu prohlásila žalobkyně v onom ujednání, že nebude proti Karlu M. uplatňovati žádných dalších nároků, zvláště náhradního nároku z důvodu § 46 obč. zák., a dále bylo ustanoveno, že oné dohodě nemá nikdo ze smluvců odporovati a že se oba smluvci vzdávají námitky z důvodu odškodnění, správy a omylu pro zkrácení přes polovici. Dodatečnou dohodou z roku 1928 byl důchod žalobkyně zvýšen na 600 Kč čtvrtletně.

Z toho, co uvedeno, je zřejmé, že se Karel M. cítil nejen morálně, ale i právně zavázaným, aby žalobkyni poskytl přiměřenou náhradu nejen za její dlouholeté obětavé služby, ale i za to, že s ním udržovala milostný poměr a obětovala mu své mládí, zmařivši si tak vyhlídku na zaopatření sňatkem, jež se jí opětovně naskytly. Náhrada za takové újmy nebyla ovšem Karlu M. uložena zákonem, avšak nebylo vyloučeno žádnou zákonnou normou, aby ji smluvně dobrovolně převzal, pokládal-li se v té příčině sám za povinného. Že tomu tak bylo, lze seznati z celé dohody, která tvoří celek, a proto nešlo o úkon pouhé liberality (§§ 938 a násl. obč. zák.), ježto ani dobrovolná náhrada škody není

darováním (srov. Sb. n. s. č. 5897). Jde tu spíše o smlouvu podle § 1380 obč. zák., ježto Karel M. nároky žalobkyně ze svrchu dotčeného poměru, třebaš byly pochybné, chtěl definitivně vyřídit d ů c h o d e m v dohodě stanoveným a žalobkyně souhlasila s onou úpravou sporných práv.

Nejde tudíž o darování, nýbrž o úplatnou smlouvu, k jejíž platnosti nebylo třeba formy notářského spisu. Ježto dotčená smlouva má povahu n o v a c e (§§ 1377, 1380 obč. zák.), nemusí žalobkyně dokázati, že jí skutečná škoda vzešla, ať již podle § 46 obč. zák., nebo podle § 1328 obč. zák. a nezáleží ani na tom, zda byla žalobyně za trvání služebního poměru přiměřeně nebo více než přiměřeně odměňována za konané služby.

Čís. 16932.

Povinný nemůže žalobami podle §§ 35, 36 ex. ř. uplatňovati právní námitky, o nichž bylo již rozhodnuto při vyřízení rekursu proti povolení exekuce nebo pokračování v ní. Neomezil-li však povinný své námitky jen na otázky právní, nýbrž i opíral-li je také o nové skutkové okolnosti, zakládající nároky dle §§ 35 a 36 ex. ř., ať v rekursu proti povolení exekuce nebo pokračování v ní, ať při svém výsledku podle § 358 ex. ř., k nimž v exekučním a rekursním řízení nelze přihlížeti, nebrání to, že i o takových námitkách bylo v tomto řízení neprávem rozhodnuto, aby je povinný uplatnil žalobami podle §§ 35, 36 ex. ř.

(Rozh. ze dne 13. května 1938, R I 134/38.)

Rozsudkem krajského soudu v H. K. ze dne 12. března 1931, č. j. Ck IIa 62/30-18, ve znění rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 11. června 1932, č. j. Rv I 1813/31/1 až 4, bylo uznáno ve sporu tehdy žalujícího, nyní žalovaného Emila P. proti žalovanému (nyní žalobci) Richardu P. o vsahování do práv žalovaného takto právem: »Smlouva pachtovní, kterou žalovaný Richard P. s Terezií P. sami sobě propachtovali tovární objekt čp. 24 a 33 v Ž., zapsaný ve vložce č. 32 poz. knihy Ž., jakož i úmluva mezi žalovanými sjednaná, kterou Terezie P. svolila, aby Richard P. provozoval jménem jejím a pod svou firmou barevnu, bělidlo a mandl na prostoře vložky té, jsou vůči žalobci neplatné a nezávazné, žalování uvádějící je ve skutek vůbec a Richard P. pak zvlášť, takže pod svým jménem a jménem Terezie P. a s jejím svolením oněch nemovitostí a jejich příslušenství užívá bez souhlasu proti vůli a přes zákaz žalobce pro své účely tím způsobem, že v nich na svůj účet barevnu, bělidlo, mandl a úpravnu provozuje a zaujímá, vsáhli neprávem do práv žalobcových, zejména práv vlastnických, práv na spolužívání, spolusprávu a společného nakládání s věcí, jsou povinni to uznati a dalšího rušení se zdržeti, od naříkané smlouvy pachtovní upustiti, žalovaný Richard P. pak zvláště od svémocného zabrání a uží-